

Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. |

Białe Certyfikaty

– MECHANIZMY ROZWOJU EFEKTYWNOŚCI

Fot. NE

17 maja 2006 r. weszła w życie opracowana przez Komisję Europejską Dyrektywa 2006/32/WE „W sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych”, która nałożyła na Państwa Członkowskie obowiązek podjęcia działań ograniczających zużycie energii przez odbiorców końcowych o 1% rocznie przez kolejnych dziewięć lat, rozpoczynając z dniem 1 stycznia 2008 r.

Aby zrealizować ww. cel, w Ministerstwie Gospodarki powstał projekt Ustawy o Efektywności Energetycznej, której zasadniczym elementem ma być System Białych Certyfikatów - zbywalnych świadectw potwierdzających oszczęd-

ność energii. Wykorzystywane w tym Systemie mechanizmy rynkowe, pozostają jednocześnie w pełni sterowane w zakresie swoich strategicznych parametrów (koszt operacyjny oraz generowany wolumen inwestycji).

W zamierzeniu autorów System ma w prosty sposób zapewnić warunki do poprawy efektywności w kwestii zużycia, wytwarzania i ograniczenia strat na przesyłce energii. Rozwiązanie ma wiele wbudowanych mechanizmów optymalizacyjnych i antykorupcyjnych, pomimo tego, w chwili obecnej rodzi wiele kontrowersji zarówno u Regulatora (URE), jak i uczestników Rynku.

14 lipca br. odbyła się debata „Białe Certyfikaty – Mechanizmy rozwoju efektywności”. Celem organizatorów debaty (Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., Stowarzyszenie ETA oraz Instytut im. E. Kwiatkowskiego) było uzasadnienie konieczności wdrożenia Ustawy o Efektywności Energetycznej oraz zdobycia dla jej założeń, w tym dla Systemu Białych Cer-

tyfikatów, poparcia wśród przedstawicieli gospodarki i społeczeństwa. Aby osiągnąć cele poprawy efektywności konieczne jest wyjaśnienie wszelkich wątpliwości, które pojawiły się wokół Systemu Białych Certyfikatów. Z tego powodu prowadzona jest dyskusja na temat zasadności wdrożenia Systemu i skuteczności jego mechanizmów. Dyskusji zostały poddane kwestie finansowania Białych Certyfikatów, zakres kompetencji poszczególnych instytucji obsługujących System oraz możliwości zastąpienia Białych Certyfikatów jakimś innym, bardziej sprawnym systemem.

■ Białe Certyfikaty w Europie

Debatę rozpoczęło wystąpienie **Silvii Rezessy, Renewable Energy, scientific/technical project officer DG JRC, Komisja Europejska**, która przedstawiła zobowiązania związane z oszczędnością energii oraz Systemami Białych Certyfikatów w innych krajach UE. W trakcie prezentacji zostały wskazane również mechanizmy rynkowe w zakresie redukcji emisji i promowania OZE, zgodne z celami energetycznymi wyznaczonymi przez Komisję Europejską. Zamierzeniem podejmowanych działań jest zminimalizowanie kosztów społecznych na drodze osiągnięcia celów oszczędnościowych. Podstawą polityki unijnej w tej kwestii jest podniesienie konkurencyjności sektora energetycznego oraz restrukturyzacja i liberalizacja rynków energii. Tradycyjnymi mechanizmami polityki europejskiej w zakresie efektywności energetycznej są m.in.: opodatkowanie energii, mechanizmy zachęcające do rozwoju inwestycji, kampanie informacyjne, promowanie usług typu ESCO, audyty energetyczne, programy typu DSM. Rozwijane są również mechanizmy innowacyjne takie właśnie jak m.in. rozwój zobowiązań w zakresie oszczędzania energii, w tym systemy białych certyfikatów. Popularność zyskują również systemy wprowadzania pułapów i tzw. systemy zielonego inwestowania.

W chwili obecnej w UE toczy się szeroko zakrojona debata na temat handlu białymi certyfikatami. Głównym jej elementem jest kwestia ukształtowania sposobu funkcjonowania systemu. Dyskusji poddawana jest także wiarygodność systemu oraz metody osiągnięcia oszczędności. Środki polityczne wykorzystywane do wdrożenia systemów w skali Unii są bardzo zróżnicowane. Mechanizmy tego typu działają w Wielkiej Brytanii (od 2002 r.), we Włoszech (od 2005 r.), Francji (od 2006 r.). Podobne rozwiązania występują również we Flandrii i Danii.

Silvia Rezessa omówiła również szczegółowo 3 najbardziej rozwinięte systemy – brytyjski, włoski i francuski. Przedstawiła – sposób działania systemów, ich zasięg, grupy beneficjentów, cechy charakterystyczne, zakładane wskaźniki i rezultaty oraz uzyskane rzeczywiście oszczędności. **Charakterystyczne jest, że we wszystkich przypadkach zakładane oszczędności zostały osiągnięte, a ponadto prowadzone audyty wykazały, że zakładane wyniki były wyższe niż planowane.**

Przedstawione zostały warunki sprawnego funkcjonowania systemów, którymi są:

- realistyczne, wstępne oszacowanie planowanych oszczędności (konieczny punkt wyjścia do porównania wyników),
- konieczność wyjścia realizowanych projektów poza średnie wartości rynkowe,
- prowadzenie rzetelnej oceny stanu istniejącego i osiąganych wyników.

Jednym z najbardziej istotnych elementów systemu jest kwestia pomiarów i weryfikacji oszczędności.

Podsumowując Silvia Rezessa podkreśliła, że **pomimo zdecydowanych różnic w sposobach przygotowania, działające w Europie systemy białych certyfikatów dają pozytywne wyniki i pozwalają na realizację założonych celów** (osiągane wskaźniki są wyższe

niż wstępnie zakładane). W projektowaniu systemów bardzo ważne jest dokładne ustalenie na kogo nakładamy cele, np. czy na dystrybutorów sieci, czy może na sektor detaliczny. Wybór powinien być zależny od warunków lokalnych. Obrót certyfikatami, możliwy po uzyskaniu celu oszczędnościowego, generuje dodatkowy koszt, ale jest on w rzeczywistości zależny od ustalonego systemu. Znaczenie ma także wybór energii (pierwotnej lub końcowej). Wszystkie te elementy determinują osiągany efekt. Dla sprawnego funkcjonowania systemu ważne jest również zaistnienie płynnego i elastycznego rynku. Koszty administracyjne wydają się być funkcją prostoty systemu – **im mniej skomplikowany projekt, tym niższe koszty.** Należy również pamiętać, że zobowiązania dostawców i Białe Certyfikaty to tylko jedno z możliwych rozwiązań.

■ Białe Certyfikaty w Polsce

□ Stan realizacji

Dalsza część dyskusji poświęcona była realizacji założeń Ustawy o Efektywności Energetycznej i Systemu Białych Certyfikatów w Polsce, a omówił ją **dr Henryk Majchrzak, dyrektor Departamentu Energetyki w Ministerstwie Gospodarki. Realizacja Ustawy o Efektywności Energetycznej jest koniecznością** i wynika z implementacji unijnej Dyrektywy 2006/32/WE. Podjęcie konkretnych działań jest niezwykle pilne, ponieważ i tak mamy już opóźnienie w realizacji celów wyznaczonych na 2016 r. w stosunku do innych Państw Członkowskich. Poczyniliśmy pewne kroki (Prawo energetyczne, ustawa o termomodernizacji), jednak musimy zrobić zdecydowanie więcej. W lipcu 2007 r. został opracowany pierwszy plan działań dot. efektywności energetycznej, który określił realizację celu in-dykatorywnego. Zasadniczym założeniem tego planu jest właśnie wdrożenie Ustawy o Efektywności Energetycznej. Przygotowany miesiąc temu projekt Ustawy został poddany konsultacjom między-

resortowym. Przeanalizowano zebrane uwagi, a 15.07.2009 r. zostanie¹ zaprezentowany poprawiony projekt Ustawy². Ocena i dyskusja nad projektem jest niezwykle istotna, by zrealizować cele oszczędnościowe przy jednocześnie jak najniższych kosztach. Niezbędne jest opracowanie mechanizmu, który doprowadzi do pojawienia się autentycznej konkurencji i faktycznego obniżenia cen inwestycji energooszczędnych.

□ Opis systemu

Założenia Ustawy³ szczegółowo zaprezentował **Andrzej Guzowski, główny specjalista w Departamencie Energetyki Ministerstwa Gospodarki, pełniący funkcję koordynatora Zespołu Efektywności Energetycznej**. Projekt powstał, aby zrealizować narodowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią (9% redukcji zużycia energii końcowej do 2016 r.). Z tego względu niezwykle istotne jest stworzenie warunków dla rozwoju i promowania oszczędności energii. Ustawa ma stworzyć ramy prawne dla działań na rzecz wzrostu efektywności energetycznej gospodarki, obejmujące mechanizm wsparcia i prowadzące do uzyskania wymiernych oszczędności energii wymaganych na podstawie dyrektywy 2006/32/WE. Przedmiotem ustawy jest określenie narodowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, zadań dla jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej oraz zasad uzyskiwania i umarzania Białych Certyfikatów, określanych w projekcie ustawy jako świadectwa efektywności energetycznej. Podmioty objęte regulacją to odbiorcy końcowi, przedsiębiorstwa energetyczne i przedsiębiorstwa dostarczające środków poprawy efektywności energetycznej.

Projekt ustawy szczególną rolę w propagowaniu efektywności ener-

getycznej przypisuje sektorowi publicznemu. Ma on być w tym zakresie wzorcem postępowania dla całej gospodarki. Jednostka sektora publicznego, w tym w szczególności organy administracji rządowej, zostaną zobowiązane do oszczędzenia w ciągu roku energii w ilości nie mniejszej niż 1% średniego zużycia energii przez tę jednostkę w ciągu roku. Dodatkowo każda jednostka sektora publicznego będzie zamieszczać informacje o stosowanych środkach poprawy efektywności energetycznej na swojej stronie internetowej lub podawać je w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Ministerstwo będzie odpowiedzialne za prowadzenie systemu monitoringu i gromadzenie danych, na podstawie których sporządzany będzie raport⁴ przedkładany do zatwierdzenia Radzie Ministrów.

Głównym elementem Ustawy jest System Białych Certyfikatów - mechanizm stymulujący i wymuszający przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej. Certyfikaty wydawane będą dla trzech kategorii przedsięwzięć: zmniejszenia zużycia energii końcowej, zwiększenia sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła oraz ograniczenia strat energii elektrycznej, gazu i ciepła w przesyłce oraz dystrybucji. Podmioty sprzedające energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe odbiorcom końcowym będą miały obowiązek⁵ przedłożenia certyfikatów do umorzenia Prezesowi URE lub uiszczenia opłaty zastępczej. Pełen wykaz przedsięwzięć będzie obwieszczany w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”. Do wydawania i umarzania certyfikatów będzie upoważniony Prezes URE. Przetarg inicjujący („emisyjny”) wygra ten podmiot, który będzie chciał otrzymać najmniejszą liczbę certyfikatów za największe oszczędności (tzw. efekt energetyczny). Prawa majątkowe wynikające z certyfi-

katów będą zbywalne i będą stanowić towar giełdowy podlegający obrotowi na Towarowej Giełdzie Energii.

Zasugerowana została również kwestia kosztów Systemu. Szacunkowe obroty w Systemie Białych Certyfikatów będą wynosiły 2-3% obrotu na detalicznym rynku energii, suma kosztów w skali kraju powinna wynieść od 1,7 do 2,5 mld zł, a koszt Systemu w latach 2011-2020 ma się wahać w przedziale od 10,8 do 16,2 mld zł. Koszt Systemu będzie uzależniony od wysokości opłaty zastępczej, wymaganego wolumenu umorzeń i wysokości nałożonego obowiązków. **Planowane oszczędności uzyskane w wyniku wprowadzenia Systemu powinny wynieść 0,5 Mtoe/rok, co daje w rezultacie (przy założeniu ceny za 1 toe ok. 500-700 zł) efekt oszczędnościowy rozumiany jako oszczędność na rachunku za energię na poziomie od 250 do 350 mln zł/rok, co w okresie 15 lat uzyskiwania oszczędności energii daje kwotę od 3,7 do 5,2 mld zł.**

Ustawa ma zostać skierowana pod obrady Komitetu Europejskiego Rady Ministrów we wrześniu 2009 r. Planowany termin wejścia w życie – styczeń 2010 r.

□ Stanowisko Konfederacji Pracodawców Polskich

Adam Ambrozik, dyrektor Departamentu Przedsiębiorczości i Dialogu Społecznego w Konfederacji Pracodawców Polskich stwierdził, że omawiane kwestie są tak ważne, że pomimo tradycyjnych sprzeciwów Konfederacji w stosunku do kosztogennych obowiązków nakładanych przez KE, **tym razem KPP nie może sprzeciwić się idei efektywności energetycznej**. System oszczędzania będzie kosztować, ale koszty te powinny być utrzymane na racjonalnym poziomie i nie mogą prze-

1) Raport był sporządzany w odniesieniu do dnia realizacji debaty – 14.07.2009 r.

2) Jej filozofia się zmieniła – dopracowano jedynie zasady działania.

3) Projekt Ustawy jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki.

4) Informacje na ten temat dostępne będą na stronie internetowej Ministerstwa oraz uruchomiona zostanie specjalna infolinia.

5) Wysokość obowiązku zostanie ustalona w rozporządzeniu.

kraczać możliwości polskich przedsiębiorców. Od tego jak będziemy implementować przepisy UE zależy bowiem konkurencyjność całej naszej gospodarki. Zwiększanie efektywności energetycznej powinniśmy traktować jako impuls stymulujący inwestycje oraz ważny element polityki klimatycznej. Ponadto proces zmniejszenia zużycia energii elektrycznej przez oszczędzanie to również poprawa bezpieczeństwa energetycznego.

□ Rola NFOŚiGW

Dr Jan Rączka, prezes zarządu NFOŚiGW wypowiedział się zdecydowanie za wprowadzeniem efektywności energetycznej oraz Systemu Białych Certyfikatów. Prezes Rączka po pierwsze stwierdził, że efektywność energetyczna ma sens, szczególnie w sytuacji, gdy zawiodą siły rynkowe, a w całym tym procesie najważniejsza jest informacja. Efektywność energetyczna jest racjonalna, ponieważ pozwala na obniżenie emisji, zmniejszenie presji na środowisko, oszczędzanie zasobów naturalnych, obniżenie kosztów operacyjnych firm, będzie stymulować rozwój gospodarki, a także wpisuje się w politykę antyrecesyjną. Inwestycje w efektywność to inwestycje rentowne, które bardzo szybko się zwracają, wystarczą zapewnić odpowiednie mechanizmy wsparcia i skutecznie rozpowszechniać informację. Z tego powodu NFOŚiGW finansuje wiele projektów związanych z rozwojem OZE, termomodernizacją i efektywnością energetyczną.

Ww. tezy doprowadziły do sformułowania następujących wniosków: warto działać na rzecz zwiększenia świadomości społeczeństwa, należy skutecznie rozpowszechniać informację do przedsiębiorców oraz konieczne jest udzielenie finansowania projektów, w czym może pomóc NFOŚiGW.

□ Koszty systemu - czy stać nas na nieoszczędzanie?

Prof. Krzysztof Żmijewski, sekretarz generalny Społecznej Rady Konsultacyjnej Narodowego Progra-

mu Redukcji Emisji zaprezentował i zmierzył się z wyzwaniem rozwiania dylematów związanych z wdrożeniem Systemu oraz wynikających z niego kosztów.

Różne kolory certyfikatów nie są przeszkodą, ponieważ każdy z nich dotyczy innych kwestii. Obowiązki wynikające z Białych Certyfikatów zostaną podzielone proporcjonalnie do obrotu, czyli do przychodu – jest to najbardziej sprawiedliwy sposób. Certyfikaty będą przeliczane na pieniądze na zasadzie wzoru:

$$\frac{3\% \text{ obrotu rocznego}_{n-1} \left[\frac{\text{zł}}{\text{zł / toe}} \right]}{\text{opłata zastępcza}_{n-1} \left[\frac{\text{zł}}{\text{zł / toe}} \right]} = \text{liczba certyfikatów}_n \text{ [toe]}$$

gdzie obrót z roku i opłata zastępcza to wartości znane, stąd obliczenia są jasne i transparentne.

Do Systemu zostaną włączone przedsiębiorstwa obrotu związane z energią elektryczną, ciepłem i gazem, ale oszczędzać można wszędzie. W tym Systemie najwięcej oszczędności prawdopodobnie przypadnie na sektor energii elektrycznej.

Główną częścią prezentacji prof. Żmijewskiego był aspekt finansowy. Szczegółowo przedstawione zostały:

- potencjalne przychody systemu w przełożeniu na poszczególne paliwa,
- sposób przeliczania certyfikatów (energia pierwotna) na energię końcową i odwrotnie,
- wpływ inwestycji na cenę energii dla gospodarstw domowych i przemysłu (w sumie: max. 3% ceny energii),
- wpływ kosztów administracyjnych na cenę energii (ogółem szacowany na 0,45%),
- symulacja kosztów Systemu do 2016 r. w odniesieniu do procentu obrotu, wygenerowanych środków na inwestycje, uzyskanych oszczędności i odczuwalnego wzrostu cen.

W wyniku przedstawionych obliczeń można powiedzieć, że wbrew zgłaszanym wątpliwościom Białe Certyfikaty są tanie. **98,5% kosztów Systemu to**

w rzeczywistości koszt inwestycji energooszczędnych. Jeżeli przyjmemy ten System, to uda nam się wygenerować ogromne środki na niezbędne inwestycje, których w żadnym wypadku nie możemy odkładać.

Do rozważenia pozostają jeszcze kwestie: udziału w Systemie firm typu ESCO, dokładne zdefiniowanie grup beneficjentów oraz sposób naliczania opłaty zastępczej. Inne koncepcje zmierzające do poprawy efektywności energetycznej również mogą być realizowane, jednak nie możemy deprecjonować wartości omawianego Systemu.

□ Potencjał efektywności energetycznej warszawskiego systemu ciepłowniczego

Tomasz Bańkowski, główny specjalista ds. koordynacji projektów SPEC SA zaprezentował potencjał rozwoju efektywności energetycznej w systemach ciepłowniczych przez pryzmat uwarunkowań finansowych. Podkreślił, że efektywność energetyczna uzyskiwana w firmach w rzeczywistości jest bardzo droga i wymaga bardzo dużych nakładów finansowych. Zalety są nie do przecenienia, jednak koszty poszczególnych inwestycji, które ponoszą firmy przesyłowe są również znaczące.

Ciepło generuje dużą liczbę możliwości dla poprawy efektywności energetycznej, np. dzięki ciepłu sieciowemu możliwa była znacząca redukcja strat energii w Warszawie poprzez eliminację indywidualnych kotłowni lokalnych. Potencjał dalszych oszczędności również jest bardzo szeroki, jednak w przypadku:

- eliminacji indywidualnych kotłowni lokalnych możemy ograniczyć straty ciepła o 1,5 tys. GJ/rok, ale będzie to kosztować 1 050 zł za 1 GJ/rok,
- wymiany sieci kanałowych na nowoczesne preizolowane możemy ograniczyć straty ciepła o 40-60 tys. GJ/rok, ale będzie to kosztować 3000 zł za 1 GJ/rok.

Ponadto można uzyskać oszczędności również przez rozwój inteligentnych sieci ciepłowniczych lub inne, mniej innowacyjne projekty, takie jak zamiana węzłów grupowych na indywidualne z wymianą sieci niskich parametrów na wysokie. Jednak koszty tych działań są ogromne, stąd realizacja tego typu projektów musi się odbywać przy wsparciu środków pomocowych. **Często podstawowym warunkiem realizacji inwestycji staje się uzyskanie dofinansowania ze środków pomocowych.**

Z tego powodu firmy ciepłownicze widzą wiele zagrożeń jakie może wygenerować System Białych Certyfikatów, w tym m.in.:

- duże nakłady finansowe, często przewyższające możliwości sektora,
- krótki/szybki czas realizacji,
- niedostateczna informacja o korzyściach jakie generują projekty efektywności energetycznej,
- niewłaściwy rozdział obowiązku oszczędzania energii między sektorami może zaburzyć równowagę na rynku energii i przyczynić się do znacznego wzrostu ceny ciepła sieciowego,
- kosztowny potencjał efektywności energetycznej może stać się przyczyną biernego uczestnictwa ciepłownictwa w Systemie Białych Certyfikatów,
- brak dostępu do środków publicznych może spowolnić realizację wielu społecznie akceptowalnych inwestycji o pośrednich efektach energetycznych.

W chwili obecnej bardzo istotne i konieczne jest poszerzenie kanałów przekazu i przepływu informacji oraz aktywne nawiązywanie współpracy międzysektorowej.

□ **Wykorzystanie ciepła odpadowego dla redukcji zużycia energii i emisji**

Karol Jasiński, prezes zarządu Wircom Sp. z o.o. - Grupa Anwil zaprezentował konkretny przykład wyko-

rzystania ciepła odpadowego i jego znaczenia dla rozwoju efektywności energetycznej. Firma Wircom opracowała projekt wykorzystania ciepła odpadowego na produkcję energii elektrycznej. W przypadku zastosowania zaawansowanych rozwiązań technologicznych w tym systemie możliwe jest wykorzystanie zarówno naturalnych źródeł niskotemperaturowych, jak i ciepła odpadowego pojawiającego się w procesach przemysłowych. Prezes Jasiński przedstawił szczegółowo zasady i opis działania systemu, działającego zgodnie z wymaganymi normami ekologicznymi, jego schemat ideowy oraz przykładowe zastosowania. Stwierdził, że zastosowanie tego typu technologii zdecydowanie podwyższa sprawność systemu. **Uzasadnia to objęcie rozwiązania odzysku ciepła Systemem Białych Certyfikatów.** Dodatkową korzyścią jest zmniejszenie nakładów inwestycyjnych wynikające z niższych kosztów wykorzystywanych technologii.

□ **Mechanizmy wspierania drobnych odbiorców energii**

Wojciech Konecki, dyrektor generalny CECED Polska omówił potencjał rozwoju efektywności i możliwości wpływu na wybory klientów. Sprzęt AGD jest potencjalnie doskonałym narzędziem służącym poprawie efektywności energetycznej i stymulującym oszczędzanie. **Z tego powodu CECED Polska, reprezentujący przemysł AGD, podjął szereg dobrowolnych zobowiązań zmierzających do obniżenia zużycia energii.** W energooszczędności zostało zainwestowane ponad 10 mld euro. Zastosowano klasy energetyczne, a w chwili obecnej prowadzone są prace nad etykietami energetycznymi nowej klasy. Dzięki rozpowszechnianiu urządzeń energooszczędnych na szeroką skalę z roku na rok spada zużycie energii elektrycznej i wody. CECED aktywnie prowadzi również akcje promujące racjonalizację zużycia energii oraz postawy energooszczędne, ponieważ gdybyśmy wymienili 188 milionów starych urządzeń zalegających w gospodarstwach domo-

wych UE osiągnęlibyśmy 6% celu Kioto, czyli odpowiednik 44 TWh (ekwiwalent 12 elektrowni, 500 MW każda).

Zdaniem Wojciecha Koneckiego, najlepszymi instrumentami finansowymi wspierającymi wzrost efektywności energetycznej są: ulgi podatkowe dla producentów wyrobów energooszczędnych (tax credit), porozumienia dobrowolne oraz Białe Certyfikaty z udziałem firm typu ESCO.

W imieniu CECED Polska przedstawił również postulaty sektora, którymi są:

- konieczność podejmowania wspólnych, kompleksowych działań,
- partnerskie uczestnictwo w rozmowach i uczestniczyć w konsultacjach społecznych przy tworzeniu nowego prawa,
- umieszczenie sprzedaży efektywnego AGD w katalogu promowanych działań proefektywnościowych,
- umożliwienie szerszej i bardziej szczegółowej prezentacji analiz,
- stworzenie punktu kontaktowego dla firm typu ESCO.

Ze względu na konieczność łączenia różnych działań w celu osiągnięcia wymiernych efektów, CECED Polska promuje działania komplementarne, łącząc prace na rzecz stymulacji efektywności energetycznej z recyklingiem.

□ **Alternatywne ścieżki rozwoju efektywności energetycznej**

Maria Dreger, menedżer ds. norm i standardów Rockwool Polska Sp. z o.o. zwróciła uwagę na fakt, że Białe Certyfikaty to tylko środek, jedno z wielu narzędzi polityki energetycznej i klimatycznej, a nie cel sam w sobie. Energooszczędność i efektywność energetyczna mają prowadzić do poprawy jakości życia, zwiększania konkurencyjności gospodarki, ochrony środowiska naturalnego.

Białe Certyfikaty będą oddziaływać na sieciowych dostawców energii i odbiorców końcowych, ale pewne sektory

pozostaną poza Systemem. W warunkach polskich istnieje ogromny potencjał oszczędności dzięki termomodernizacji budynków, w tym największy dotyczy budynków małych jednorodzinnych. Jak pokazują obliczenia, niewielkie oszczędności indywidualne, ale uzyskiwane powszechnie, mogą przynieść więcej niż realizacja dużych, ale nielicznych projektów. **Konieczne jest podjęcie działań na rzecz energooszczędnego budownictwa z wykorzystaniem wszelkich dostępnych narzędzi.** Jest to tym ważniejsze, że dodatkowym efektem zmniejszenia zapotrzebowania na energię do eksploatacji budynków jest poprawa opłacalności OZE i mniejsze potrzeby inwestowania w sieci.

Białe Certyfikaty są dobrym rozwiązaniem, ale nie mogą stać się jedyną drogą do realizacji założonych celów. Jak powiedziała Silvia Rezesy, w krajach Unii potwierdziło swoją skuteczność dla realizacji polityki proefektywnościowej aż 9 różnorodnych narzędzi, stosowanych kompleksowo, a Białe Certyfikaty są tylko jednym z trzech kolejnych, innowacyjnych. Dlatego wprowadzając ten System jak najszybciej, należy równocześnie opracowywać i wdrażać kolejne rozwiązania.

□ **Stanowisko Forum oraz potrzeby finansowania efektywności energetycznej w sektorze energointensywnym**

Andrzej Werkowski, prezes zarządu Jes Energy Sp. z o.o., przewodniczący FORUM^{CO2} wyraził pogląd, że kosztu Systemu nie można rozpatrywać w oderwaniu od aktualnej, dynamicznej sytuacji przedsiębiorstw energochłonnych, z których duża część już funkcjonuje na granicy równowagi ekonomicznej. W takim kontekście dodatkowy koszt rządu 1,5%, chociaż pozornie niewielki, może okazać się przyczyną utraty płynności finansowej, spowodować wstrzymanie decyzji inwestycyjnych, odmowę udzielenia kredytu przez bank, itd. Na przemysł nakładane są kolejne, nowe obciążenia, a największe ciężary ponoszą

i będą ponosić te przedsiębiorstwa, które zużywają najwięcej energii. A przecież zużywają dużo nie dlatego, że są rozrzutne i pracują na przestarzałych technologiach, tylko dlatego, że na nowoczesnych liniach technologicznych, spełniających najwyższe wymagania techniczne i ekologiczne, osiągają wysoki poziom produkcji! W Polsce powinny zostać zastosowane podobne mechanizmy, jak w przypadku innych Państw Członkowskich, które chronią konkurencyjność własnego przemysłu oraz różnicują obciążenia w zależności od wielkości i charakteru zużycia energii. Kontynuacja obecnej krajowej polityki energetycznej może nawet doprowadzić do likwidacji energochłonnych gałęzi przemysłu.

W praktyce nie istnieje jednak rozsądna alternatywa dla stymulowania efektywności energetycznej, dlatego należy przeprowadzić otwartą i szeroką dyskusję nad rozwiązaniami szczegółowymi, dotyczącymi:

- spójności programu poprawy efektywności energetycznej z polityką energetyczną Polski do 2030 r.,
- możliwości koordynacji programu z działaniami, związanymi z wdrażaniem postanowień Pakietu Klimatyczno-Energetycznego,
- wiarygodności programu oraz skuteczności w osiąganiu zakładanych efektów i celów,
- identyfikacji i aktywacji dostępnych źródeł finansowania,
- rozłożenia kosztów wdrażania programu w sposób nie obniżający konkurencyjności energochłonnych gałęzi przemysłu.

Problemem jest również kwestia czy Białe Certyfikaty nie powielą błędów Zielonych? W przypadku Zielonych Certyfikatów koszt funkcjonowania systemu jest przenoszony poprzez wyższą cenę energii elektrycznej na odbiorcę końcowego w formie podwyższonej ceny energii, (jego skutki są najbardziej odczuwane przez energochłonne branże przemysłowe). Ponadto System nie zachęca do

budowy nowych źródeł energii odnawialnej, ponieważ w głównej mierze dotuje istniejące. Biorąc pod uwagę doświadczenia Certyfikatów Zielonych mógł sprawnie funkcjonować, System Białych Certyfikatów musi zostać lepiej skoordynowany.

Poza tym do zadań Ministerstwa powinno należeć:

- jasne zdefiniowanie zamierzonych celów,
- określenie maksymalnego poziomu wsparcia dla sektora energetycznego,
- przypisanie większej odpowiedzialności do funkcji prezesa URE,
- włączenie do projektu takich instytucji jak NFOŚiGW oraz KAPE,
- wyeliminowanie potencjalnych sporów kompetencyjnych pomiędzy MG i MSP w zakresie poprawy efektywności energetycznej w obszarze wytwarzania energii,
- wskazanie konkretnego podmiotu odpowiedzialnego za poprawę sprawności wytwarzania energii elektrycznej,
- wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za poprawę efektywności energetycznej końcowych użytkowników energii elektrycznej.

Prace nad Ustawą o Efektywności Energetycznej idą w dobrym kierunku – wystarczy aby podejmowanym działaniom nadać szerszy kontekst. **Równoległe z Systemem powinny pojawić się inne źródła finansowania działań proefektywnościowych,** takie jak: GIS, fundusze UE, domestic offset lub kapitał prywatny.

Koniecznością wydaje się również zapewnienie szerokiej płaszczyzny dialogu z przemysłem, ponieważ czas na wdrażanie jest bardzo krótki.

Omawiane prezentacje zostały sfilnowane. Prezentacje i nagrania umieszczone są na stronie internetowej: www.proinwestycje.pl.

□